

بیست و دومین کنگره جهانی نفت

مصطفی صادق پور* • مدیریت HSE شرکت ملی نفت ایران |

بیست و دومین کنگره جهانی نفت (WPC; World Petroleum Congress) در تاریخ ۹-۱۳ جولای ۲۰۱۷ (۲۲-۱۸ تیر ماه ۱۳۹۶) در استانبول ترکیه و با حضور شرکت‌های معتبر و بین‌المللی صنایع نفت و گاز برگزار خواهد شد. برنامه‌ها و محورهای اصلی این کنگره در چهار حوزه زیر است:

- اکتشاف و تولید نفت و گاز
- پالایش، پتروشیمی، حمل و نقل و بازرگانی
- فرآورش، حمل و نقل و بازرگانی گاز طبیعی
- مدیریت پایدار در صنعت

در هر یک از این حوزه‌ها محورهای فرعی و تخصصی تعریف شده که در مجموع شامل ۲۰ عنوان محور فنی و ۱۳ میزگرد با

موضوعات مختلف خواهد بود. یکی از پانل‌های تخصصی و فرعی کنگره با عنوان HSE and Operating Integrity-Keeping Pace اعلام شده که همکاران HSE می‌توانند مقالات خود را در این زمینه ارائه دهند. در پانل HSE این کنگره خانم دکتر Monika Hausenblas (مدیر HSE شرکت شل در هلند و رئیس IOGP; International Oil and Gas Producers)، آقای Richard Brown (مدیر HSE شرکت Schlumberger در لندن) و آقای درفشی (مدیر HSE شرکت ملی نفت ایران) به‌عنوان مسئولان پانل انتخاب شده‌اند. به بهانه‌ی برگزاری و حضور شرکت ملی نفت در این کنگره فرصت را مغتنم شمردیم تا خوانندگان مجله را با ساختار، مأموریت و نحوه‌ی عملکرد این سازمان بین‌المللی بیشتر آشنا کنیم.

مقدمه

شورای جهانی نفت (World Petroleum Council) سازمانی غیرحمایتی و غیرسیاسی در انگلستان است که از نظر سازمان ملل متحد به‌عنوان یک سازمان غیردولتی (NGO) به رسمیت شناخته شده است. فعالیت شورای جهانی نفت با هدف ارتقاء و بهبود مدیریت پایدار در استفاده از منابع نفت جهان جهت بهره‌مندی همگان اختصاص یافته است.

این شورا هر سه سال یک‌بار کنگره‌ای برگزار می‌کند که در آن تمامی جنبه‌های صنعت از جمله تبعات اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی آن مطرح می‌شود.

سازمان

اهداف شورای جهانی نفت به‌طور خاص شامل بهبود، ارتقاء و استفاده‌ی بهینه و

پایدار از ذخایر نفت، گاز و سایر منابع انرژی توسط عموم جامعه و به‌صورت غیرانحصاری است. این اهداف از طرق زیر دنبال می‌شود:

- ۱- برگزاری کنگره، کنفرانس، جلسات، سمینارها و کارگاه‌های آموزشی با هدف
- ۱-۱- ترویج فعالیت‌های بهینه با عنایت به مسئولیت‌های اجتماعی و توسعه‌ای
- ۱-۲- ارتقاء حقوق بشر (بر اساس اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر و کنوانسیون سازمان ملل) و تسهیل ارتباط بین دولت، صنعت و جامعه در مباحث برابری و رفع تبعیض
- ۱-۳- تشکیل جلسات مشترک با نمایندگان عموم جامعه و تبادل نظر درباره‌ی نگرانی‌های مربوط به پایداری
- ۱-۴- ارائه‌ی راه حل در مورد چالش‌های انرژی در جهان، حفاظت از محیط زیست و همکاری‌های چندجانبه با هدف حفظ و حراست از محیط طبیعی

۱-۵- تبادل علوم مربوط به توسعه‌ی فن‌آوری و تحقیقات علمی جهت بهره‌مندی جامعه و چاپ نتایج متمرکز جهت استفاده‌ی عموم

- ۲- چاپ، تولید و همکاری در چاپ یا تولید و توزیع مطالب آموزشی در مدارس، دانشگاه‌ها یا سایر گروه‌های علاقه‌مند با هدف افزایش آگاهی و بهره‌مندی عموم
- ۳- تجهیز کتابخانه‌ی الکترونیک و امکان دسترسی عموم به مقالات و مستندات چاپ شده و تحقیقاتی

۴- تشویق به انجام فعالیت‌های داوطلبانه (با اهداف اختصاصی خیرخواهانه و با قانون انگلستان) در پیشبرد اهداف خیرخواهانه‌ی شورای جهانی نفت

۵- تهیه، تدوین و ارتقاء دوره‌های آموزشی و پرورشی، کمک مالی و بورس تحصیلی،

است. به همین دلیل شورای جهانی نفت همواره در توسعه‌ی پایدار مشارکت دارد.

کنگره‌ی جهانی نفت

در کنگره‌ی جهانی نفت مباحث مربوط به نفت و گاز در فضایی بین‌المللی مطرح می‌شود. معمولاً پس از مذاکره‌ای یک‌ساله اعضای کنگره، یکی از کشورها را به‌عنوان میزبان اجرای کنگره‌ی بعدی انتخاب می‌کنند. کنگره‌ی بیست و یکم ۱۹-۱۵ ژوئن در مسکو برگزار شد و کنگره‌ی بیست و دوم در ۲۰۱۷ در استانبول ترکیه برگزار خواهد شد.

علاوه بر کنگره‌های سه‌سالانه، شورای جهانی نفت به‌طور مستمر جلسات مربوط به گردهمایی جوانان (Youth Forum) جلسات مستمر با سازمان ملل با مشارکت سازمان اوپک و اجرای کارگاه آموزشی با موضوعات کاهش انتشار دی‌اکسید کربن، کاهش انتشار متان، افزایش بازیافت نفت، حل مشکلات و اختلافات موجود، محاسبه‌ی ذخایر و منابع، یکپارچگی منطقه‌ای در نفت و گاز و توسعه زیر ساخت‌ها در آفریقا را اجرا کرده است.

مأموریت، ارزش‌ها و اصول بنیادی

الف) مأموریت

شورای جهانی نفت تنها سازمانی است که نمایندگی جامعه‌ی نفت و گاز دنیا را دارد. این شورا با تکیه بر ارزش‌های بنیادی و اهداف خود، ارتقاء و بهبود زندگی مردم را در سراسر دنیا از طریق موارد زیر دنبال می‌کند:

- درک بیشتر و گسترده از مشکلات و چالش‌ها
- فرصت ایجاد شبکه در قالب انجمن جهانی همکاری و مشارکت با سایر سازمان‌ها
- ایجاد بستری برای ارائه‌ی توانمندی و عملکرد
- اشاعه‌ی اطلاعات از طریق برگزاری کنگره، ارائه‌ی گزارش، جلسات منطقه‌ای و

کمیته‌ی اجرایی شورای جهانی نفت (۲۰۱۴-۲۰۱۱)

شورایی است که از هر یک کمیته‌های ملی عضو دارد.

شورای جهانی نفت هر سه سال یک‌بار برنامه‌ریزی می‌کند تا کنگره به میزبانی یکی از کشورهای عضو کنگره‌ی جهانی نفت اجر شود. در این برنامه‌ی سه‌سالانه که به‌عنوان المپیک صنایع نفت نیز شناخته می‌شود مواردی مثل پیشرفت‌های فن‌آوری در عملیات صنایع بالادستی و پایین‌دستی نفت، نقش گاز طبیعی و انرژی‌های تجدیدپذیر، مدیریت صنعت و جنبه‌های اجتماعی، اقتصادی و محیط زیستی آن مطرح می‌شود. علاوه‌ی ذینفعان دولتی، گروه‌های مردم‌نهاد (NGO) و انستیتوهای بین‌المللی نیز در این کنگره شرکت می‌کنند.

چشم‌انداز شورای جهانی نفت

آن‌گونه که در اساس‌نامه‌ی شورای جهانی نفت ذکر شده هدف اصلی آن حفظ و ارتقاء شرایط زندگی انسان در تمام دنیاست.

از اهداف مهم شورای جهانی نفت یافتن راه‌حل‌های فنی، اجتماعی و زیست محیطی در مقابله با چالش‌ها و مشکلات انرژی جهان از طریق تسهیل و تسریع در ایجاد تعامل بین ذینفعان داخلی و خارجی

ارائه‌ی پاداش و جوایز با هدف ارتقاء فعالیت‌های پرورشی و تحقیقاتی در جهت منافع جامعه

شورای جهانی نفت برای انجام این فعالیت‌ها سمت‌های رسمی ندارد اما به‌عنوان مرکزی جهت گرد هم آوردن بخش‌های مختلف و گفتگو در مورد موضوعی خاص عمل می‌کند. این شورا به‌عنوان محلی جهت به‌کارگیری پیشرفت‌های علمی در صنایع نفت و گاز، انتقال فن‌آوری و استفاده از منابع جهانی (نفت و گاز) به‌منظور بهره‌مندی همگان اختصاص یافته است.

از ۱۹۳۳ مقرر اصلی دفتر مرکزی این شورا در لندن بوده و ۷۰ کشور از سراسر دنیا که بیش از ۹۶ درصد تولید و مصرف نفت و گاز دنیا را دارند عضو این مرکز هستند. اعضای این شورا شامل شامل شرکت‌های ملی تولیدکننده‌ی نفت (National Oil Companies) یا شرکت‌های نفت مستقل (Independent Oil Companies) از کشورهای اعضای اوپک (OPEC) و غیراوپک هستند.

هر کشور یک کمیته‌ی ملی دارد که اعضای آن از صنعت نفت و گاز، مراکز علمی، انستیتوهای تحقیقاتی و بخش‌های دولتی هستند. اهرم نظارتی بر این کمیته‌ها

اجرای کارگاه آموزشی

■ راهکارهای جدید جهت آموزش جوانان در موضوعات انرژی
 ■ آگاهی‌رسانی در مسائل محیط زیست، حفظ منابع انرژی و ارائه راه‌حل‌های پایدار

(ب) ارزش‌ها

شورای جهانی نفت بر ارزش‌های زیر تأکید دارد:
 ■ احترام به افراد و فرهنگ‌ها در سراسر دنیا
 ■ دیدگاه بی‌طرفانه و فارغ از پیش‌داوری
 ■ یکپارچگی

■ شفافیت
 ■ کنترل و اداره کردن مطلوب
 ■ درک کامل تولید انرژی از نفت
 ■ علم و فن‌آوری
 ■ ارائه نظرات تمامی ذینفعان
 ■ مدیریت منابع نفت جهان برای استفاده همگان

(ج) اصول بنیادی

شورای جهانی نفت بیشتر بر اساس مأموریت و تطبیق پذیرش با شرایط شناخته می‌شود. این شورا از هر گونه تغییر و به‌روز شدن استقبال می‌کند. اصول زیر به‌عنوان اصول بنیادی شورا مطرح می‌شود:
 ■ عکس‌العمل پیش‌بینانه و عدم تأثیرپذیری صرف از تغییرات
 ■ خلاق، آینده‌نگر و تولید ارزش افزوده برای همگان
 ■ رقابت‌پذیر بر مبنای اهداف واقع‌بینانه و دست‌یافتنی
 ■ متمرکز بر اهداف روشن و شفاف
 ■ قابل درک برای همگان

ساختار

هیأت رئیسه‌ی شورای جهانی نفت هر سه ساله تشکیل جلسه می‌دهد. رئیس و کمیته‌ی اجرایی شورای جهانی نفت هر سه سال یک‌بار توسط کشورهای عضو انتخاب می‌شوند تا استراتژی‌های خود را تدوین و اجرا کنند. همچنین کشور میزبان از میان کشورهای داوطلب جهت برگزاری کنگره‌ی بعدی انتخاب می‌شود. به‌منظور حصول اطمینان از کیفیت مناسب و علمی کنگره، کمیته‌ی برنامه‌ریزی کنگره از اعضای انتخاب می‌شود تا کنگره در سطح مناسبی اجرا شود. مقرر دبیرخانه‌ی شورای جهانی نفت در لندن است و زیر نظر مدیر کل و تیم اختصاصی آن کار می‌کند.

کمیته‌ها

در بیست و یکمین کنگره‌ی جهانی نفت

۱ | سال و محل برگزاری کنگره‌ی جهانی نفت از ابتدا تا کنون

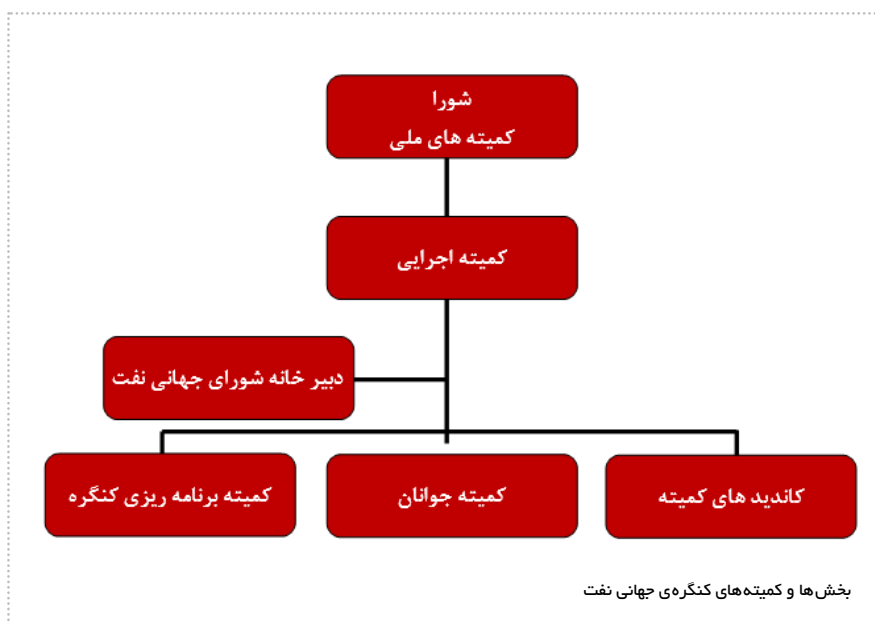
شماره‌ی کنگره	سال	محل اجرا
اولین	۱۹۳۳	لندن
دومین	۱۹۳۷	پاریس
سومین	۱۹۵۱	لاسه (هلند)
چهارمین	۱۹۵۵	رم
پنجمین	۱۹۵۹	نیویورک
ششمین	۱۹۶۳	فرانکفورت
هفتمین	۱۹۶۷	مکزیکوسیتی
هشتمین	۱۹۷۱	مسکو
نهمین	۱۹۷۵	توکیو
دهمین	۱۹۷۹	بوخارست
یازدهمین	۱۹۸۳	لندن
دوازدهمین	۱۹۸۷	هیوستون
سیزدهمین	۱۹۹۱	بوینس آیرس
چهاردهمین	۱۹۹۴	استوانگر (نروژ)
پانزدهمین	۱۹۹۷	بیجینگ (چین)
شانزدهمین	۲۰۰۰	کلگری (کانادا)
هفدهمین	۲۰۰۲	ریودوژانیرو
هیجدهمین	۲۰۰۵	ژوهانسبورگ
نوزدهمین	۲۰۰۸	مادرید
بیستمین	۲۰۱۱	دوحه قطر
بیست و یکمین	۲۰۱۴	مسکو
بیست و دومین	۲۰۱۷	استانبول

نام داد. تمرکز اصلی کمیته‌ی جوانان متخصص، ایجاد شبکه‌ای فراگیر است تا بر اساس تنظیم یک سیستم ارتباطی مؤثر، مفهوم استراتژی پایدار تعریف شود و در فعالیت‌های اصلی شورای جهانی نفت و صنعت، حضوری قدرتمند داشته باشند. در بیست و یکمین کنگره که در ۲۱ ژوئن ۲۰۱۴ در مسکو برگزار شد اعضای جدید این کمیته که توسط کمیته‌های ملی داوطلب شده بودند برای یک دوره‌ی سه‌ساله (۲۰۱۴-۲۰۱۷) تعیین گردیدند.

کمیته‌ی اجرایی

اعضای کمیته‌ی اجرایی برای دوره‌ی سه‌ساله‌ی پیش‌رو (۲۰۱۴-۲۰۱۷) به شرح جدول ۲- است.

بخش‌ها و کمیته‌های کنگره‌ی جهانی نفت

دانش‌آموزان از سال ۲۰۱۵ عنوان کمیته‌ی جوانان به کمیته‌ی جوانان متخصص تغییر

که در ژوئن ۲۰۱۴ در مسکو برگزار شد نمایندگان کمیته‌های ملی اعضای سایر کمیته‌ها را انتخاب کرده و نامزدهای کمیته‌ی جوانان را نیز تأیید کردند.

شورا

هیأت رئیسه‌ی شورای جهانی نفت هر ساله جلسه تشکیل می‌دهد و نمایندگان کشورهای رئیس و کمیته‌ی اجرایی را هر سه سال یک‌بار انتخاب می‌کنند. علاوه بر این شورا کشور میزبان نیز جهت برگزاری کنگره‌ی بعدی انتخاب می‌شود. برای حصول اطمینان از سطح کیفی و علمی کنگره، شورا کمیته‌ای مشترک را جهت برنامه‌ریزی و اجرای برنامه تعیین می‌کند. دبیرخانه‌ی شورای جهانی نفت در لندن استقرار دارد.

کمیته‌ی جوانان

کمیته‌ی جوانان شورا در سال ۲۰۰۶ و به دلیل کمبود نیروی متخصص و جایگزینی نیروهای جوانان با متخصصان باتجربه که صنعت را ترک می‌کنند تشکیل شد. این کمیته قصد دارد تصویری واقعی از صنعت در بین جوانان رسم کند و آنها را با چالش‌ها و فرصت‌ها آشنا سازد. برای مشارکت بیشتر جوانان و

Name	Position	Country
Dr. József Toth	President	Hungary
Mr John Martin	Senior Vice President	UK
Dr Pinar Oya Yilmaz	Vice President Finance	USA
Mr Zhou Jiping	Vice President Marketing	China
Mr. Pedro Nicolás Baridon	Vice President Membership	Uruguay
Mr Tor Fjæran	Vice President Programme	Norway
Mr Milton Costa Filho	Vice President Youth and Gender	Brazil
Mrs Burcu Gunal	Host Representative	Turkey
Prof Anatoly Zolotukhin	Past Host Representative	Russia
Mrs Nishi Vasudeva	Special Advisor	India
Dr Pierce Riemer	Director General	WPC Secretariat
Mrs Ulrike Von Lonski	Director of Communication	WPC Secretariat

جدول ۲ | اعضای کمیته‌ی اجرایی برای دوره‌ی سه‌ساله‌ی پیش‌رو (۲۰۱۴-۲۰۱۷)

به رشد اقتصادی یا ادامه‌ی رشد، نیازمند داشتن منابع تأمین پایدار انرژی هستند. به باور بسیاری از تحلیل‌گران و متخصصان صنایع هیدروکربنی بدون شک ایران به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین دارندگان ذخایر نفت و گاز، نقشی کلیدی و تعیین‌کننده در بازار انرژی جهان دارد. بر اساس پیش‌بینی آگاهان مسائل انرژی و گزارش‌های منتشره از مراجع و مراکز معتبر، از ۲۰۲۵ به بعد کشورهای ایران، عراق، کویت، عربستان سعودی و امارات با دارا بودن ۷۰ درصد از ذخیره‌ها و منابع خدادادی نفت و گاز طبیعی جهان، عمده‌ترین تولیدکنندگان نفت و گاز و در نتیجه بازیگران اصلی بازار سوخت‌های فسیلی خواهند بود. در این میان کشورمان با دارا بودن دومین رتبه‌ی ذخیره‌های شناخته شده‌ی نفت و گاز طبیعی در جهان، نقشی بسیار حائز اهمیت خواهد داشت. با وجود تجربه‌ی بیش از صد ساله در تولید نفت و اقیانوس‌های پیش‌بینی شده برای ایران در بازار انرژی جهانی متأسفانه کشورمان در بسیاری از حوزه‌های این صنعت به جایگاهی قابل قبول دست نیافته و به استحقاق خود نرسیده است. سالیان متمادی به دلیل تحریم‌های ظالمانه فرصت رقابت و شکوفایی از صنعت نفت و گاز ایران گرفته شده اما خوشبختانه به برکت مذاکرات دیپلماسی و تلاش دولت‌مردان، فرصت دوباره‌ای مهیا شده تا بتوانیم در سطح بین‌المللی قابلیت‌های خود را به منصفه ظهور برسانیم. گنگره‌ی پیش‌رو زمان مغتیمی است تا تمامی متخصصان کشورمان در حوزه‌ی نفت و گاز علاوه بر حضور و بهره‌مندی از تجربیات بین‌المللی، دستاوردها و پتانسیل‌های بالقوه‌ی خود را نیز ارائه نمایند. ■

کشورهای عضو شورای جهانی نفت

اتریش	آنگولا	جمهوری چک	قزاقستان	مصر
اروگوئه	بحرین	چین	قطر	مقدونیه
اسپانیا	برزیل	دانمارک	کانادا	مکزیک
اسرائیل	بلژیک	روسیه	کرواسی	موزامبیک
اسلواکی	بلغارستان	رومانی	کره	نروژ
افریقای جنوبی	پاکستان	ژاپن	کلمبیا	نیجریه
امارت متحده عربی	پاناما	سورینام	کنیا	ونزوئلا
اندونزی	پرو	سوئد	کوبا	ویتنام
انگلستان	تاجیکستان	سوئیس	کویت	هلند
ایران	تایلند	سیارلئون	گابون	هند
آذربایجان	ترکیه	صربستان	لهستان	
آرژانتین	ترینیداد و توباگو	عربستان سعودی	لیبی	
آلمان	الجزیره	عمان	مجارستان	
آمریکا	جمهوری اسلوانی	فرانسه	مراکش	

۳ | کشورهای عضو شورای جهانی نفت

کمیته‌ی برنامه‌ریزی

شورا هر سه سال یک‌بار کمیته‌ی برنامه‌ریزی کنگره را برای اجرای گردهمایی بعدی انتخاب می‌کند. کمیته‌های ملی کشورها می‌توانند متخصصان خود را برای عضویت در این کمیته داوطلب کنند. شورا جهت حفظ ترکیب کمیته از لحاظ تخصص، جنس و جغرافیا، یازده نفر را انتخاب کرده و انتخاب اعضای دیگر را به نایب‌رئیس شورای جهانی نفت و رئیس کمیته واگذار می‌کند.

در آخرین نشست مشترک در ترکیه (۲۰۱۴) اعضای کمیته‌ی برنامه‌ریزی

جهت برگزاری بیست و دومین کنگره از کشورهای نروژ، برزیل، کانادا، ایران، چین، آلمان، هند، ژاپن، کویت، هلند، رومانی، روسیه، عربستان سعودی، اسپانیا، انگلستان و مجارستان انتخاب شدند. این اعضا طی سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۴ وظایف این کمیته را بر عهده خواهند داشت.

کشورهای عضو شورای جهانی نفت

حدود ۷۰ کشور از پنج قاره عضو این شورای جهانی هستند (جدول-۳).

سخن پایانی

کشورهای مختلف جهان برای رسیدن